

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 38 hallituksen esityksen johdosta laeiksi korkotulon lähdeverosta annetun lain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 13 päivänä syyskuuta 1991 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 52 laeiksi korkotulon lähdeverosta annetun lain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina ylijohtaja Lasse Arvela, ylijohtaja Sixten Korkman ja lain-säädäntöneuvos Tarja Jääskeläinen valtiovarainministeriöstä, ylitarkastaja Erkki Laanterä verohallituksesta, erityisasiantuntija Peter Nyberg Suomen Pankista, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, osastopäällikkö Pekka Heikkilä Säästöpankkiliitosta, lakimies Jouko Jormalainen Suomen Osuuspankkiliitosta, osastopäällikkö Tero Honkavaara Teollisuuden Keskusliitosta, apulaisosastopäällikkö Hannele Ranta-Lassila Keskuskauppakamarista, lakimies Antti Neimala Suomen Yrittäjien Keskusliitosta, toimitusjohtaja Tapio Vasara Pienteollisuuden Keskusliitosta sekä hallintojohtaja Jorma Heikkinen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitosta.

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa, että kuluvan vuoden ajan voimassa olevan korkotulon lähdeverosta annetun lain voimassaoloaikaa jatkettaisiin vuoden 1992 loppuun.

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä sisällöllisiä muutoksia. Korkotulon lähdeveroksi ehdotetaan nykyisen kymmenen prosentin sijaan 15 prosenttia. Joukkovelkakirjalainasta saatun korkoon lähdeveroa ehdotetaan sovellettavaksi vain silloin, kun laina on tarjottu yleisön merkittäväksi. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi myös tarkistuksia, jotka koskevat muun muassa ennakkotiedon antamista korkotulon lähdeverosta

sekä veron maksuunpanoa, palauttamista, hyväksilukemista, ilmoitusvelvollisuutta ja muutoksenhakua. Tulo- ja varallisuusverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että aikaraja, jonka jälkeen henkivakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa ainoastaan 50 prosenttia, alennettaisiin nykyisestä kymmenestä vuodesta viideksi vuodeksi.

Korkotulon lähdeverosta annetun lain muutosta ehdotetaan sovellettavaksi vuodelta 1992 kertyviin talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korkoihin. Ennakkotiedon antamista ja menettelytapoja koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi kuitenkin jo kuluvalta vuodelta kertyviin korkoihin. Henkivakuutus säästämisen verotusta koskevaa muutosta sovellettaisiin vuonna 1992 saatuihin vakuutus suorituksiin.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä.

Kuluvan vuoden voimassa olevan korkotulon lähdeverosta annetun lain voimassaoloaikaa on ehdotettu jatkettavaksi vuodelle eli vuoden 1992 loppuun. Korkotulon lähdeverosta annetun lain pahimpana epäkohtana on pidetty sen yksivuotisuutta. Valiokunnan käsityksen mukaan tulee nykyisessä rahamarkkinoilla vallitsevassa epävarmuustilanteessa pyrkiä vakautta lisääviin toimenpiteisiin. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että käsiteltävänä oleva laki jo tässä vaiheessa ulotettaisiin koskemaan myös vuotta 1993 eli vuodelta 1993 kertyviä talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korkoja. Valiokunta ei muutoin ota kantaa pääomatulojen verotuksen vireillä oleviin uudistus suunnitelmiin.

Valiokunta toteaa, että voimassa olevan talletusten veronhuojennuslain (726/88) mukainen

määräaikaistalletusten verovapaus päättyy vuodelta 1992 toimitettavan verotuksen jälkeen kuitenkin siten, että veronhuojennuslakia sovelletaan vielä sellaisiin vuosina 1989—1992 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1992 jälkeen. Valiokunta ei tässä yhteydessä ota kantaa myöskään talletusten veronhuojennussäännösten mahdolliseen jatkamistarpeeseen.

Korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että edellytyksenä korkotulon lähdeveron soveltamiselle joukkovelkakirjalainaan on, että laina on tarjottu yleisön merkittäväksi. Valiokunta katsoo, ettei oikeusturvasyistä voida poistaa lähdeverolain soveltamisen piiristä niitä muita kuin yleisölle merkittäväksi tarjottuja joukkovelkakirjalainoja, jotka on laskettu liikkeeseen nykyisten säännösten voimassaoloaikana. Valiokunta on tehnyt tätä tarkoittavan lisäyksen lakiehdotuksen voimaantulosäännösten 2 momentin loppuun.

Korkotulon lähdeveroa on suoritettava korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n 1 kohdan mukaan muun muassa työnantajan perustamaan huoltokonttoriin tehdylle talletukselle

maksetusta korosta. Yritysrakenteet ovat viime vuosina kehittyneet yhä pienempien yksiköiden suuntaan. Monet suuret yhtiöt ovat yhtiöittämällä jakaneet toimintansa oikeudellisesti erillisiin yhtiöihin, joita voi saman konsernin puitteissa olla jopa useita kymmeniä. Verotuksessa on näitä tapauksia koskevia erityissäännöksiä konserniavustuksesta verotuksessa annetussa laissa (825/86), joka muun ohella sisältää emoyhteisön ja tytäryhteisön määritelmät. Valiokunnan mielestä ei ole tarkoituksenmukaista, että konsernin puitteissa olisi verotuksellisista syistä jokaisen eri yhtiön perustettava oma huoltokonttori. Tämän vuoksi valiokunta katsoo, että korkotulon lähdeverolain säännöksiä olisi voitava soveltaa joustavasti. Konsernin puitteissa olisi työnantajakäsitettä voitava tulkita siten, että varsinaisen työnantajan perustamaan huoltokonttoriin rinnastettaisiin myös samaan konserniin kuuluvan muun yhtiön perustama huoltokonttori.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja 1. lakiehdotus näin kuuluvana:

1.

Laki

korkotulon lähdeverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkotulon lähdeverosta 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1341/90) 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 4 §:n 2 kohta, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12, 14, 15 ja 17 § sekä 20 §:n 1 momentti seuraavasti:

3, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15 ja 17 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1991 ja on voimassa vuoden 1993 loppuun.

Voimaantulosäännökset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lakia sovelletaan vuosilta 1992 ja 1993 kertyviin talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korkoihin. Lain 4, 8, 11, 12, 14, 15 ja 17 §:n säännöksiä sovelletaan kuitenkin jo vuodelta 1991 kertyviin korkoihin. *Lain 3 §:n säännöstä sovelletaan muutetussa muodossa tämän lain voimaantulon jälkeen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen korkoihin ja alkuperäisessä muodossa sitä ennen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen korkoihin.*

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 1991

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tenhiälä, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Heikkinen, Huuhtanen, Hämäläinen, Jokiniemi, Kallis,

Laaksonen, Lahti-Nuuttila, Luukkainen, Malm, Sasi, Savolainen, Turunen ja Vihriälä sekä varajäsenet Ala-Nissilä, Apukka, Lahtinen, Niinistö, Savela ja Törnqvist.

Vastalause

Lähdeveron prosentti poikkeaa suurituloisten eduksi niistä yleisistä periaatteista, joiden mukaan kaikkien tulolajien tulisi olla yhdenvertaisessa asemassa. Hallitus tosin esittää prosentin korottamista 10:stä 15:ksi, mutta edelleenkin vero jää alhaiseksi muuhun tuloverotukseen nähden. Me ehdotamme prosentiksi 25.

Jotta toisaalta sellaisen verotus ei kiristyisi, joka muutoin tuloverotuksessa maksaa vähemmän veroa, ehdotamme verovelvolliselle mahdollisuutta valita lähdeverotuksen ja normaalin tuloverotuksen välillä, jolloin tuloverotuksessa kevyemmin verotetut hyötyisivät valinnan mahdollisuudesta. Tämä edellyttää asiaa koskevan säännöksen ottamista lain 3 §:ään. Tätä periaatetta noudatimme, kun vuoden 1990 valtiopäivillä ensimmäisen kerran säädettiin lähdeverosta.

Ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muutoin valiokunnan ehdottamassa muodossa pait-

si, että 1. lakiehdotuksen 3 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti ja 6 §:n 1 momentti hyväksyttäisiin muutettuna seuraavasti:

3 §

Veron kohde

Jos verovelvollinen niin kuitenkin haluaa, hänellä on oikeus ilmoittaa korkotulo tuloverotuksessaan. Siinä tapauksessa hänellä on oikeus lukea korkotulosta peritty lähdevero ennakonpitätykseksi.

6 §

Veron määrä ja laskeminen

Korkotulon lähdeveron suuruus on 25 prosenttia talletukselle tai joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 1991

Asko Apukka

Timo Laaksonen

